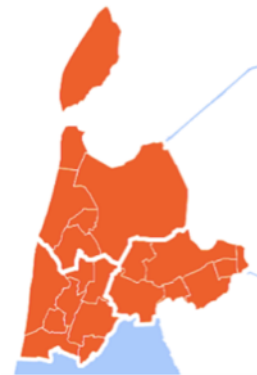

Raadsinformatiebrief

Onderwerp	JeugdzorgPlus voorziening te Bakkum
Aan	Gemeenteraad achttien gemeenten NHN
Van	Bovenregionale kerngroep JeugdzorgPlus
Contactpersoon in deze	Esther de Graaff (edegraaff@alkmaar.nl, 06-38 08 04 02)
Datum	21 mei 2019

Aanleiding

Wij informeren u met regelmaat over ontwikkelingen rondom de JeugdzorgPlus. Met deze raadsinformatiebrief willen wij u verder bijpraten. Directe aanleiding is de berichtgeving in de media waarin kritische vragen en opmerkingen worden geplaatst over de geleverde zorg door Horizon. In deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de huidige stand van zaken.

Terug naar het begin: de keuze voor Horizon

Na een rechterlijke uitspraak werd op 5 december 2018 de gunning van de opdracht JeugdzorgPlus aan Horizon definitief. Dit na een kwalitatief goed doorlopen aanbestedingsproces. Horizon onderscheidde zich in de aanbesteding met hun dienstverlening en het innovatieve karakter van de JeugdzorgPlus. Gemeenten waren tevreden met de dienstverlening van Transferium, maar hadden zich de ambitieuze doelstelling 'In 2030 geen gesloten jeugdzorg meer' gesteld. Dit vroeg om een wezenlijk andere aanpak. En om met de woorden van kinder- en jeugdpsychiater en bestuurder Peter Dijkshoorn te spreken: "Je bereikt het meeste als je voor het hoogste gaat".¹

Los daarvan, sluiten met deze doelstelling de NHN-gemeenten aan bij het rijksbeleid. In 'Zorg voor de Jeugd' - het vigerende actieprogramma van het Ministerie van VWS - staat als speerpunt: 'Het aantal gesloten plaatsingen van jongeren terugbrengen en de duur van plaatsingen verkorten'². Het ministerie van VWS handelt hiermee in lijn met het advies van de Raad voor Strafrechttoepassing en Rechtsbescherming. Zij heeft in een advies aangegeven: "We denken aan kleinschalige, gezinsgerichte voorzieningen met een beperkt niveau van beveiliging". De JeugdzorgPlus die Horizon in Antonius levert past bij deze rijksdoelstellingen.

De aanbesteding nu

De betrokkenheid van de jeugdrechtsketen, jeugdhulpaanbieders, pers en raadsleden op dit dossier is groot. Wij hebben hier begrip voor. Zoals de Raad voor Strafrechttoepassing en Rechtsbescherming aangeeft: "De gewenste ontwikkeling van gesloten plaatsen naar kleinschalige voorzieningen heeft grote gevolgen voor zowel de instellingen voor gesloten jeugdhulp, gemeenten als voor het onderwijs".³ Wij als achttien NHN-gemeenten hebben er begrip voor dat het transformeren van het huidige systeem en de huidige werkwijze ingrijpend is.

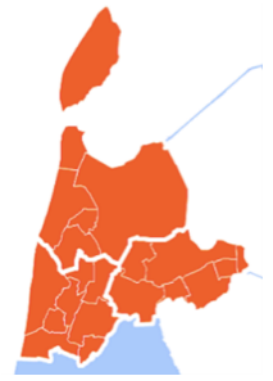
Antonius in Bakkum is nu ruim drie maanden operationeel. Er klinken geluiden dat de aanbesteding gestopt zou moeten worden. Voor alle duidelijkheid: dit is niet mogelijk. We zijn een contract aangegaan voor twee jaar met de optie voor twee keer verlenging met één jaar. Alleen als Horizon niet voldoet aan de contractuele afspraken, dan kan het contract tussentijds ontbonden worden. Dit is zeker niet aan de orde. Wel erkennen wij dat een aantal zaken niet optimaal waren. Wij hebben deze issues besproken

¹ P.13: Jij hebt de sleutel, naar humane hulp zonder separeren, Tilly van Uffelen en Peter Dijkshoorn, 2019

² Actieprogramma 'Zorg voor de Jeugd', p. 13

³ Actieprogramma 'Zorg voor de Jeugd', p. 29

met Horizon én met de Inspectie van Gezondheidszorg en Jeugd. Er zijn inmiddels veel verbeteringen doorgevoerd. Hieronder informeren wij u over de meest actuele stand van zaken.

Feiten

Aantal jeugdigen in JeugdzorgPlus: Antonius en Bakkum

- Vanaf 3 februari 2019 tot 20 mei 2019 zijn er zestien jongeren uit de drie NHN-regio's aangemeld voor JeugdzorgPlus. Dit is een lagere instroom dan verwacht. We hebben een langere periode nodig om hiervan een goede analyse te kunnen maken.
- Acht jongeren verblijven in Antonius, acht jongeren in Transferium. Van de jongeren in Transferium zijn er drie jongeren in onderling overleg tussen Horizon en Parlan - en om inhoudelijke redenen - bij Transferium geplaatst. Bijvoorbeeld een jeugdige die eerder in Transferium heeft gezeten en daar zich vertrouwd mee voelde.
- De andere vijf jongeren zijn op advies van wisselende partners uit de jeugdrechtsketen in Transferium geplaatst. Waarvan twee jongeren direct in Transferium op last van de rechter met als redenen: wegloupedrag en LVB-problematiek. In alle gevallen heeft Horizon een inhoudelijke, andere visie op de uitspraak. Horizon is hierover in overleg met de jeugdrechtsketen.
- De jeugdrechter heeft Horizon en Parlan verzocht afspraken te maken over de regievoering van de behandeling bij de plaatsing van jongeren in Transferium via onderaanneming. Partijen hebben hiervoor afspraken ontwikkeld die op 21 mei 2019 zijn geformaliseerd.

De locatie

- De verbouwing van Antonius is afgerond. Inmiddels is het pand door de aannemer opgeleverd. Er zijn drie behandelgroepen gerealiseerd, drie studio's en één appartement voor gezinsopname.
- Horizon onderzoekt de mogelijkheden om - zoals toegezegd - ook locaties in andere regio's binnen Noord-Holland-Noord te openen.

Onderwijs en dagbesteding

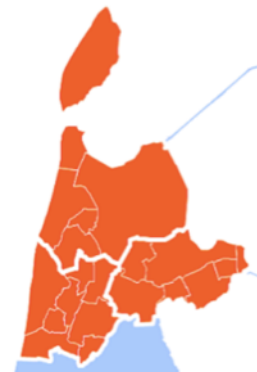
- De Inspectie van onderwijs heeft geconstateerd dat in Antonius onderwijs werd gegeven zonder dat dit formeel geregeld was. De inspectie betreurt deze start, maar gedoogd de situatie tot augustus 2019. Er is een officiële verklaring door het Ministerie van onderwijs afgegeven per augustus 2019. Hiermee is het onderwijs formeel geborgd.
- De Spinaker verzorgt het onderwijs in Antonius en tevens in Transferium. Het is een ervaren onderwijsaanbieder die de doelgroep goed kent.
- Horizon is een landelijk ervaren aanbieder van JeugdzorgPlus. Zij kent de wettelijke eisen in de gesloten jeugdzorg en bieden, binnen deze kaders, een verrijkend programma. Jongeren gaan onder begeleiding naar buiten, naar het strand, festivals en musea. De jongeren oefenen actief aan het weer deelnemen in de maatschappij. Hiermee doen de jongeren veel positieve ervaringen op, de motivatie van jongeren neemt toe en weglopen of onttrekken gebeurt niet tijdens dit soort momenten.

Behandeling

- Horizon heeft een uniek concept voor de JeugdzorgPlus: de JouwZorg-methode. Alle gemeenteraden zijn hierover geïnformeerd via de presentatie van Horizon.
- De behandeling in de periode van geslotenheid is gericht op het activeren en stimuleren van jongeren en zijn/haar systeem (leefomgeving, familie, vrienden). Om goede behandeldoelen neer te zetten, perspectief te bieden en samen met de jeugdigen en zijn/haar ouders de keuze te

maken voor passende jeugdhulpverlening. De gekozen hulpverlening vindt vervolgens plaats in de eigen woon- en leefomgeving. Met als doel dat jongeren en hun ouder(s) dit direct toe kunnen passen.

- Daarnaast wordt er binnen Antonius gestart met gezinsbehandeling. Er wordt systeemtherapie gegeven aan het gezin en ze gaan de komende tijd in het appartement de gezinnen observeren, diagnosticeren en begeleiden. Hiermee wordt de verantwoordelijkheid teruggelegd bij ouders en jongeren en wordt het verblijf in de gesloten setting verkort.

Kwaliteitseisen

- Horizon geeft aan te voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen. Gemeenten hebben bij de inspectie van Gezondheidszorg en Jeugd aangedrongen op een onafhankelijke inspectie voor de zomervakantie. Dit is door de Inspectie van Onderwijs en Gezondheidszorg en Jeugd toegezegd.
- Horizon biedt JeugdzorgPlus aan met een minder hoog niveau van beveiliging dan andere JeugdzorgPlus-instellingen doen, maar de deuren zijn gesloten. Jongeren lopen weg en zullen dit ook in de toekomst doen. Dit is een gegeven dat zich bij alle JeugdzorgPlus-aanbieders voordoet. Tot dusverre zijn de jongeren bij Antonius ook zelfstandig of door begeleiding teruggekeerd. Dit past binnen de opvattingen van Horizon over het 'fouten en keuzes mogen maken' en 'reflecteren op eigen gedrag'. Horizon heeft bij het weglopen een protocol waarbij politie, ouder(s) en Gecertificeerde Instelling worden geïnformeerd. Ook dit is de gebruikelijke procedure.
- Antonius heeft geen separeerruimte, maar een verpoosruimte omdat binnen de JouwZorg-visie te allen tijde het contact moet worden gehouden met hulpverlener en jongere. In deze verpoosruimte – bekleed met wanden van zacht materiaal - kan een jongere middels een touchscreen zijn eigen muziek, lichtkleur en geur kiezen.

Officiële opening

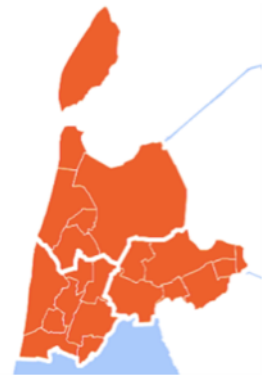
- Op woensdag 3 juli is de officiële opening van Antonius waarvoor de wethouders jeugdhulp van de achttien gemeenten en de gemeenteraadsleden van Castricum worden uitgenodigd.
- Op vrijdag 5 juli 2019 zijn de raadsleden van de overige zeventien gemeenten en de beleidsmedewerkers van de achttien gemeenten welkom bij Antonius.

Bestuurlijke acties

Het is aan Horizon om het aanbod - zoals wij dat hebben ingekocht - neer te zetten. Dat de locatie en het onderwijs bij start nog niet optimaal was, erkennen wij zoals gezegd, maar dit betekent niet dat de NHN-colleges geen vertrouwen hebben in de dienstverlening van Horizon of in de JouwZorg-methodiek. Uit bovenstaande feitenrelaas blijkt dat veel aspecten goed zijn geregeld. We wachten het onafhankelijke inspectierapport af om te bezien welke aspecten nog opgepakt of verbeterd moeten worden. Hier zullen we streng op toezien.

Daarnaast hebben we de ambtelijke kerngroep de opdracht gegeven om gesprekken te voeren met de partners in de jeugdrechtsketen. Te weten: de jeugdrechtsadvocaten, de Raad voor de Kinderbescherming, de Gecertificeerde Instellingen en de kinderrechtshouders.

Q&A's JeugdzorgPlus

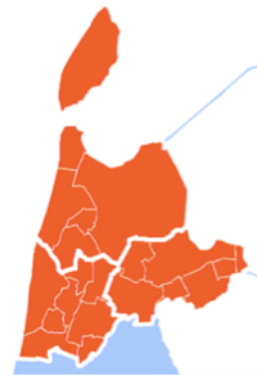
Onderwerp	Vragen en antwoorden (Q&A) JeugdzorgPlus
Aan	Beleidsadviseurs van achttien gemeenten NHN
Van	Ambtelijke kerngroep JeugdzorgPlus
Auteur(s)	Leonie den Hartog (Idenhartog@alkmaar.nl, 06-18097603)
Datum	21 mei 2019

Onderstaande Q&A's kunnen worden gebruikt voor het beantwoorden van de raadvragen die zijn gesteld naar aanleiding van de recente media-aandacht.

- 1. Kunt u aangeven om welke kwaliteitseisen het gaat bij overplaatsing van jeugdigen van Horizon naar Transferium en welke acties er ondernomen zijn of nog worden om te zorgen dat Horizon wel aan de kwaliteitseisen gaat voldoen?**
De inspectie van Onderwijs is belast met het toezicht op het onderwijs en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd is belast met het toezicht op de kwaliteit van de geleverde jeugdhulp. Aan de hand van een toetsingskader controleert de inspectie een organisatie. Ze kijkt of de organisatie voldoet aan de wettelijke eisen en of zij verantwoorde hulp biedt van voldoende kwaliteit. Wij hebben de Inspectie verzocht een inspectie uit te voeren op Antonius. De toezegging ligt dat dit voor de zomervakantie zal plaatsvinden.
- 2. Horizon geeft in haar reactie aan dat ze de uitspraak van de kinderrechter 'kortzichtig' vindt. Hoe kijkt u aan tegen deze reactie van de instelling over genoemde uitspraak? Vindt de wethouder de uitspraak van de rechter ook kortzichtig?**
Wij hebben begrepen dat Horizon in het artikel niet volledig is geciteerd, waardoor de uitspraak uit zijn verband is getrokken.
- 3. De Raad voor de Kinderbescherming heeft, aldus het NHD, eerder twijfels geuit over de veiligheid van de locatie Antonius. U zegt in de raadsinformatiebrief van 3 mei dat u nog met de raad voor de Kinderbescherming in gesprek gaat. Was u pas sinds de uitspraak van de rechter op de hoogte van deze twijfels van de Raad van de Kinderbescherming? Of wist u dit al eerder? Zo ja, sinds wanneer wist u dit?**
Op 8 januari 2018 heeft er een ambtelijk gesprek met de jeugdrechtsketen plaatsgevonden. Hierin hebben partijen, waaronder de Raad voor de Kinderbescherming, hun zorgen ten aanzien van de nog te openen locatie kenbaar gemaakt. Komende week is er een vervolgesprek met de Raad, zie vraag 4.
- 4. De twijfels van de Raad voor de Kinderbescherming gaan o.a. over de behandelingen zelf. We gaan er van uit dat u het daar in uw gesprek met de Raad voor de Kinderbescherming ook over zult hebben. Welke bezwaren draagt de Raad voor de Kinderbescherming aan tegen de kwaliteit van de zorg bij Horizon?**
Komende week vindt het ambtelijke gesprek met de Raad plaats om hun bevindingen te bespreken. Op basis van dit gesprek wordt besproken welke acties Horizon, die verantwoordelijk is voor de geleverde jeugdhulp, en/of gemeenten in gaan zetten.
- 5. In de brief van 3 mei wordt gesproken over de controlerende functie van het contractmanagement. Al vroeg in dit traject blijkt echter dat de contractmanager(s) deze misstanden niet heeft(hebben) kunnen**

voorkomen. Zijn er nu nieuwe werkwijzen ingesteld om de kwaliteit van de zorg in het vervolg beter te monitoren?

Zoals aangegeven is het de verantwoordelijkheid van de inspectie om toe te zien op de kwaliteit van de geleverde jeugdhulp en onderwijs. Het is de taak van contractmanagement om de overeengekomen contractafspraken te monitoren en te bezien of de gewenste doelstellingen worden bereikt. Hiervoor is een format ontwikkeld waarin de benodigde data worden opgeschreven. Toegezegd is dat u twee keer per jaar hierover wordt geïnformeerd in de maanden juli/augustus en januari/februari.

6. In de brief van 3 mei geeft u ook aan dat u in gesprek gaat met Defence for Children, maar u zegt tegelijkertijd dat u zich op voorhand al “niet herkent in het beeld dat in het artikel van Defence for Children wordt neergezet”. Dit beeld is echter gebaseerd op klachten die Defence for Children heeft binnengekregen. Wij lezen op de website:

“Defence for Children ontvangt ook klachten over een te beperkt aanbod aan dagbesteding, dat kinderen teveel op hun kamer zitten en dat het personeel niet de benodigde kwalificaties heeft om zorg te bieden of les te geven.”

Onze vraag is dan ook of u de klachten van betrokkenen wel serieus neemt?

Wij nemen de signalen zeker serieus. We hebben hierover contact met de inspectie gehad. De Inspectie is in staat om een onafhankelijke toets te doen.

7. Verder lezen wij in het artikel van Defence for Children:

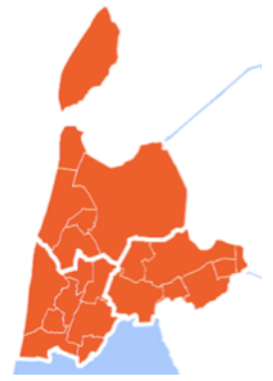
“Defence for Children vindt dat de belangen van de kinderen die op deze locatie verblijven zowel door de gemeente als door de rechter onvoldoende zorgvuldig zijn getoetst. Kinderen om wie grote zorgen zijn en die kwalitatief hoogstaande en passende, vaak zeer specialistische hulp nodig hebben, zouden niet geplaatst mogen worden op een locatie die nog niet aan de gestelde eisen voldoet. Het plaatsen van kinderen op een locatie waar onvoldoende gekwalificeerd personeel werkzaam is, waar nog geen onderwijs geregeld is en waar onduidelijkheid is over de werkwijze en de benodigde behandeling, is in strijd met het VN-Kinderrechtenverdrag op basis waarvan de overheid verplicht is om passende zorg aan kinderen te bieden.”

Even daargelaten dat de locatie te vroeg is geopend, met de daaropvolgende problemen, die nu opgelost verondersteld mogen worden; deelt de wethouder onze zorg als er wordt gezegd dat er onduidelijkheid is over de werkwijze en de nodige behandeling?

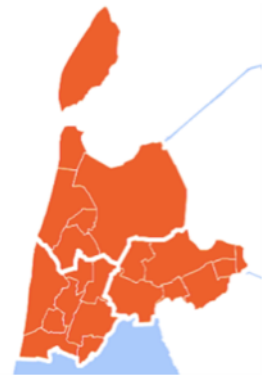
Wij erkennen dat JouwZorg een nieuw concept is dat nog niet voldoende bekend is binnen het Noord-Hollandse zorglandschap. Wij hebben Horizon verzocht alle betrokken partijen goed en volledig te informeren zodat onduidelijkheden hierover weggenomen worden.

8. Is de methode van Horizon, JouwZorg een beproefde methode? Zijn er resultaten van Horizon bekend wat betreft de behandelingsmethode in de vorm van evaluaties en rapporten? Zo ja, dan zouden wij deze graag inzien. Zo nee, waarop heeft het college dan de gunning aan Horizon gebaseerd, behalve op de in de brief van 3 mei genoemde uitspraak van 1 inspecteur?

Zoals aangegeven is JouwZorg een nieuwe methode die wetenschappelijk wordt onderbouwd. U bent hierover geïnformeerd middels de bijlage die meegezonden is met de raadsinformatiebrief van **<5 december 2018 – afhankelijk van de datum waarop elke raad dit heeft ontvangen>**. Volledigheidshalve sturen wij nogmaals het interview van dr. Ellis ter Beek mee.

9. Met de aanbesteding van de Jeugdzorg plus wilde de 18 colleges van de samenwerkingsregio een doel bereiken: nl. transformatie van de werkwijze rondom JeugdzorgPlus.
- Stond dit doel in de aanbestedingsvoorwaarden?
 - Er is gekozen voor de innovatieve werkwijze van Horizon, de methode JouwZorg.
U geeft in de brief van 3 mei aan dat u nog steeds vertrouwen heeft in deze methode. Ondertussen zijn er in deze korte periode al twee jeugdigen op last van de rechter overgeplaatst naar Transferium en nog vier anderen zonder een rechterlijke uitspraak. Er zijn dus verschillende casussen binnen de jeugdzorg waar de JouwZorg-methode niet geschikt voor is. Het is niet uit te sluiten dat er nog meer jeugdigen beter af zullen zijn bij Transferium. U geeft zelf ook aan dat dit te verwachten is. Betekent dit dat het uitsluitend inzetten op een innovatieve methode op zijn minst te optimistisch te noemen is?
 - Is er overwogen om bij de aanbesteding niet een, maar twee aanbieders te contracteren? In dit geval zowel Parlan/Transferium als Horizon, omdat ze elkaar eerder aanvullen dan dat Transferium overbodig is? Zo ja, waarom is hier dan niet voor gekozen?
- a. In de inkoopstrategie is aangegeven dat om de inkoopdoelstellingen te bereiken, JeugdzorgPlus-hulp te verbeteren en het aantal zorgdagen binnen JeugdzorgPlus terug te dringen. De gemeenten verwachten dat de aanbieder innovaties doorvoert in de behandeling en/of op de vorm van verblijf.
- b. Horizon is hierover bij de aanbesteding transparant geweest en heeft aangegeven dat niet alle jongeren (direct) geschikt zijn voor JouwZorg. We hebben Horizon gevraagd of het aantal jeugdigen afwijkt van de verwachting en wat hiervan de oorzaak is.
Overigens heeft Horizon binnen de eigen locaties voldoende mogelijkheden om alle jongeren op te vangen.
- c. Ja, dit is in de voorfase overwogen en aan de jeugdhulpaanbieders voorgelegd. Op verzoek van de jeugdhulpaanbieders zelf is besloten om één partij te gunnen.
10. In het transitieplan dat de 18 gemeenten en Horizon samen op verzoek van de minister moesten leveren staat dat de bestaande Jeugdzorg plus locatie (waarmee alleen Transferium bedoeld kan zijn) 70 bedden beschikbaar hadden. Horizon zou op twee kleinschalige locaties maximaal 20 tot 30 bedden realiseren. Is dit verschil te verklaren door het kortere traject van Horizon van 3 maanden? Of is dit verschil (mede) te verklaren doordat men al van te voren wist dat de methode van Horizon niet voor alle jeugdigen geschikt zou zijn (zoals in de brief van 3 mei te lezen staat) en de jeugdige voor wie de methode niet geschikt is naar een andere aanbieder van Jeugdzorg Plus moeten worden overgeplaatst? Het verschil is te verklaren door het kortere traject van Horizon waardoor jeugdigen sneller uit de gesloten instelling kunnen stromen.
11. Wat gaat het college doen als bij voortdurend blijkt dat er een aanzienlijk deel van de jeugdigen die bij Horizon terecht komen, alsnog overgeplaatst (moeten) worden van Horizon naar Transferium? Op dit moment is dit niet aan de orde, maar we willen graag weten welke procedure en welke maatregelen er staan in de overeenkomst met Horizon, waarmee de samenwerkingsregio het contract kan opzeggen, mocht de situatie uit de hand lopen?
- De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd is de zorgautoriteit die een instantie beoordeelt en aangeeft of en wanneer een instelling niet goed presteert en eventueel onder verscherpt toezicht komt te staan. De colleges kunnen zich voorstellen dat u hierover nader geïnformeerd wilt worden. Dit zal in juni gebeuren, vooruitlopend of samenvallend met de eerstkomende evaluatie door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

- 12. Er is bij de gunning van de aanbesteding en de daarop volgende commotie gesteld dat geen jeugdige buiten de regio zou worden geplaatst. Nu staat er in de brief dat dit wel degelijk zou kunnen gebeuren. Hoe verklaart u dit?**

De uitspraak “geen jeugdige buiten de regio” had betrekking op alle jongeren die op het moment van gunning in Transferium behandeld werden. Hen is zorgcontinuïteit binnen de regio toegezegd. Om dit te borgen zijn afspraken met Parlan gemaakt.

- 13. In reactie stelt wethouder Does uit Heerhugowaard dat de inspectie ‘zeer tevreden’ is over Horizon. Is er een inspectierapport of ander document, specifiek over de locatie Bakkum, waar dit uit blijkt? Zo ja, dan zouden wij dit rapport of ander document graag van u krijgen. Als dit er niet is, waar baseert wethouder Does deze uitspraak dan volgens u op? Bent u het eens met de uitspraak van wethouder Does?**

Er is nog geen inspectierapport over Bakkum. Wij hebben de inspectie verzocht de locatie te inspecteren. De inspectierapporten zijn openbaar en in te zien via www.IGJ.nl of www.onderwijsinspectie.nl. Wij verwijzen u ook naar de beantwoording op de vragen 11 en 4 op uw vragen van 29 april 2019.